

Prosjektbeskrivelse «Inn i Berget – Ut i verden»

Bakgrunn:

MiST-Orkla Industrimuseum har siden 2012 jobbet fram et nybyggprosjekt som innbefatter nye verkstedlokaler for Thamshavnbanen, nytt nærmagasin for gjenstandsoppbevaring, nytt arkivrom, ny vognhall og kontorer, pauserom, garderober m.m for ansatte. I det opprinnelige prosjektet som fikk tilsagn fra Kulturdepartementet inngikk ikke nye utstillinger, men MiST stilte etter hvert krav om at dette også måtte inngå i planene for nybygget – og stilte noe økt egenfinansiering til rådighet for det.

Det ble så utarbeidet et forprosjekt fra museet med arbeidstittelen «Løkken Verk i verden». Forprosjektet satte følgende mål:

Vekke nysgjerrighet og interesse og gi kunnskap om:

- hvorfor og hvordan gruvevirksomheten på Løkken Verk ble etablert
- hvorfor og hvordan virksomheten har utvikla seg og til slutt blitt avvikla.
- Konsekvensen av dette i fortid og framtid for natur og samfunn

Det har videre vært et mål at utstillingene skal være gode pedagogiske arenaer for undervisning og læring for barn og unge – fra barnehage til videregående skole.

Prosjektet er bearbeidet og etter anbudsrunde ble AbleMagic AS og Rallar Arkitekter valgt ut som samarbeidspartnere for å utvikle konsept, utforming og innhold i utstillingene – som fikk navnet «Inn i berget – Ut i verden». Todelingen i konseptet gjenspeiler at utstillingene er fordelt i to ulike utstillingslokaler, med publikumsmottaket og museumsbutikken som midtpunkt til de to utstillingene. «Inn i berget» skal vise den 333 år lange gruehistorien på Løkken, mens «Ut i verden» viser mer av den internasjonale konteksten som industriutvikling foregår i, eksemplifisert av både dalførets krigshistorie, Thamshistorie og nyere industrihistorie fra regionen.

Av kapasitetsmessige og finansielle hensyn er det valgt å realisere utstillingsprosjektet i to faser, der Fase 1 er «Inn i berget, som etableres i den gamle Fraktgodsbygningen til museet. Fase 2 blir «Ut i verden» som realiseres i den gamle «Jernbaneutstillingen». Denne delen av utstillingen får man da også tid til å bearbeide og justere konseptet på. De store industriutbyggingsplanene som er skissert i Orkland i årene framover aktualiserer å tenke denne delen av utstillinga litt på nytt. «Ut i verden» må bevege seg nærmere vår tid og kanskje også framtid. I så fall vil de to ulike delene henge sammen i form av at gruvevirksomheten var den første store industrivirksomheten av nasjonal og internasjonal målestokk i Orkland, mens «Ut i verden» viser noe av det som har kommet i nyere tid og befester regionen som et viktig industrielt og næringsmessig tyngdepunkt i Trøndelag.

Fase 1: «Inn i berget»

En historie kan ha mange begynnelser.

Vår starter for 500 millioner år siden, da en av verdens største forekomster av kobberholdig svovelkis ble dannet på havets bunn

Men historien begynner også med et drap i Meldal i 1646, og en drapsmann som skaffet seg benådning gjennom å vise fram berg med uvanlig farge og skimmer, som broren hans hadde sett i nærheten av gården Lykkja. Rundt 1900 starter selve industrieventyret – om natur, teknologi, enkeltmennesker og fellesskap.

Allt dette er historien om Løkken Verk. Der det som fantes inni berget, dannet grunnlag for liv og virksomhet i 333 år.

«Inn i berget» er et ambisiøst utstillingsprosjekt både i form og innhold, og det er lagt vekt på høy kvalitet i utstillingsdesign, der formidlingen skal kunne oppleves i flere lag gjennom lyd, bilder, illustrasjoner, tekst, lukt og farger.

Selv om alle tidsepoker fra gruvedriften er dekket, er det lagt mer vekt på den «moderne» gruvedriften med storindustriell utvikling fra tidlig 1900-tall, til avviklingen i 1987, og litt mindre vekt på den eldre drift av Løkken kobberverk på 16-1700-tallet. Innhold som dekkes i utstillingen er bl.a:

- Gjenstander og driftsteknikker i bergverksdriften gjennom 3 århundrer
- Sosialhistorie og «verksbyen» med vitnefortellinger fra 1900-1987
- «Gruveheisen» der man blir med ned i Astrup sjakt 800 meter under bakken
- Geologi
- Miljø/forurensing
- «Barnesporet»

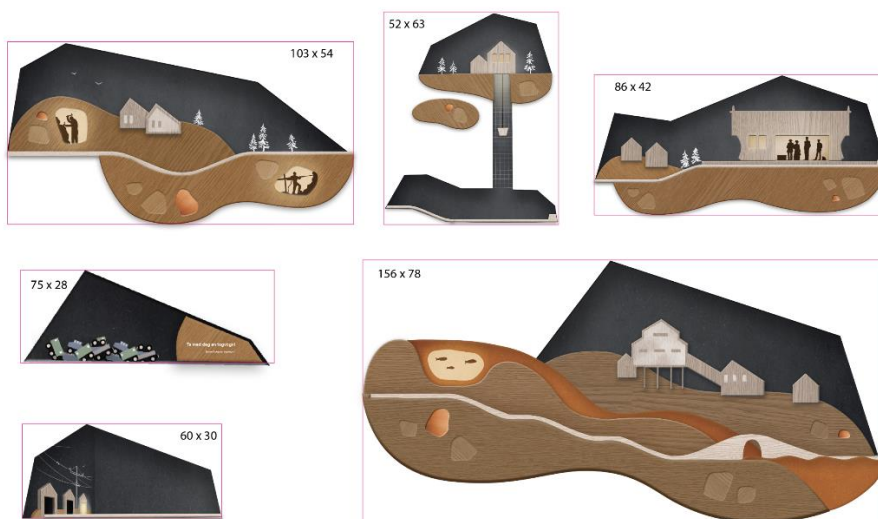

Barneløsningen:

Alle deler av utstillingen er laget slik at de skal kunne nå flere målgrupper, både de med og uten bakgrunnskunnskap om bergverksdrift og industrihistorie. Språk og framstilling er forsøkt løst slik at det skal ligge læring, undring og refleksjon for mange ulike museumsbesøkende. Det har vært jobbet bevisst med at flere deler av utstillingene kan egne seg til egne pedagogiske formidlingsopplegg både for barnehage- og skolebarn. På tematikkene geologi og miljø/forurensing er dette ekstra vektlagt. I tillegg er det utarbeidet en egen barneløsning, da barnefamilier er en prioritert målgruppe. Her er tanken at barna skal kunne være med rundt i hele utstillingen, men ha sitt fokus lavere og med egne løsninger de trekkes mot og aktiviseres med, samtidig som den voksne sin oppmerksomhet er rettet mot den egentlige utstillingen. Med denne løsningen kan små barn og voksne og større søsken bevege seg sammen i utstillingen, med hver sine fokuspunkt.

Økonomi:

«Inn i Berget» har et samlet budsjett på 7,5 mill kr i eksterne tjenester. Egen arbeidsinnsats og timesforbruk kommer i tillegg og tas over museets driftsbudsjett. Grunnet en så vidt høy kostnad for utstillingsarbeidet er at det må bygges et rom i rommet. Vi har valgt design og løsninger som gjør at utstillingen skal være profesjonell og aktuell i 10-20 år framover, med muligheter for interaktivitet og enkel utskiftning av noe innhold slik at utstillingen fornyes uten store ekstra kostnader.

Helårsmuseum:

Orkla Industrimuseum har ambisjoner om å bli mer helårsmuseum, med besøkende og aktivitet i større deler av året. Det vil gi positive ringvirkninger for handel- og servicebedrifter i lokalsamfunnene rundt oss. Gammelgruva og Thamshavnbanen er våre største turistattraksjoner, men er også kostbare å drive og bemanne – og holder derfor åpent for ordinært besøk bare i sommersesongen. Med moderne utstillinger på museet vil vi kunne holde åpent hele året og ha et godt formidlingstilbud for både lokalbefolkning og tilreisende uten at det må være forhåndsbestilte grupper. Museet har styrket sin formidlingsaktivitet gjennom ansettelsen av en museumspedagog og nye faste utstillinger vil være sentralt i arbeidet med tilpassede pedagogiske opplegg for både skoleklasser og andre målgrupper.

Åpning av de nye utstillingene er fastsatt 23.-24. juni og forventes å øke besøket til museet betydelig i årene framover, men ikke minst gi museet en større bredde i det å være arena for læring, undring og refleksjon enn tidligere.

